

Kovács Antalné És Testvérei

A kép Harkovban készült az 1910-es években. Édesanyám, Kovács Antalné, született Vulfovic Róza középen ül, mellette baloldalt a fiútestvére és a jobb oldalon az egyik leánytestvére van -- nem az Oszkár féltestvérem anyja. Nem tudom a nevüket, édesanyám csak azt mondta erről a képről, hogy ezek a testvérei. A kép hátán ki lehet olvasni az A. Stojanowski fényképészműhely nevét. Az első világháborúban szakaszvezető volt apám [Székely]Udvarhelyen, majd fogságban volt hat évig Harkovban. Ott megismerkedett egy orosz zsidó nővel, egy Vulfovic leánnyal, nem tudom a másik nevét, ő az édesanyám testvére. Apám hogy szabó volt, a tiszteknek biztosan dolgozott, és akkor megengedték, hogy megnősüljön, kapott lakást. Lett egy fiuk, Oszkár, ott született Oroszországban

1919-ben vagy 1920-ban. Aztán a bátyámnak az anyja meghalt. A leánytestvére, Vulfovic Róza -- az édesanyám --, mikor apám megkapta a papírt, hogy jöhet haza, a gyermeket nem engedte, hogy elhozza. Hogy ne adja oda a kisiút, hozzáment apámhoz. 1922-ben össze is házasodtak a szüleim. Apám anyámnak bement, hogy ez van, az van [Bözöd]Újfaluban, úgy hozta el anyámat, közben mikor jöttek [megérkeztek], nem volt semmi. Utána még született három gyerek, a nagyobbik Kovács Béla 1922-ben, mikor jöttek, útközben az anyám terhes volt már vele, aztán a lánytestvérem, Eszter 1925-ben [Bözöd]Újfaluban. Iker volt a leánytestvérem, a testvére fiú volt, csak a fiú meghalt születéskor. Én pedig 1927-ben születtem, én voltam a legkisebbik. Édesanyám 1891-ben született, és Harkovban éltek. Azt se tudom, hogy milyen végzettsége volt, de látszik a fényképen, hogy elegáns. Anyámnak az apja szakállas volt, Vulfovicnak hívták. Volt gyárunk Harkovban, de azt nem tudom, hogy milyen gyárunk volt, nem kérdeztem. Az 1930-as években még leveleződtek onnan. Nagyszüleimet nem láttam soha, csak képen. A nagyszülőkről anyám nekem nem mondott semmit a világon, én voltam a legkisebbik, aztán a kisebbik, hogy van a gyermek, mind fogja a szoknyáját [az anyjának], azért, hogy ne maradjon el. Aztán én kérdeztem, nem mondott semmit, csak annyit, mutatta a képeket, hogy ez a fiútestvér és a leánytestvérei, négyen voltak testvérek. A [második világ]háború után nem jött levél, többet semmi, meg volt szakítva minden [kapcsolat]. Anyám tudott írni, olvasni, de csak oroszul. Egy keveset tanultam tőle oroszul, de azt is elfelejtettem. Nem mondta, hogy milyen iskolába járt, de nagyon vallásos volt, azt tudom. Otthon zsidóul [jiddisül] beszéltek, apám megtanult, még én is tudtam va' [valaha] egy szót, de elfelejtettem. Anyám megtanult magyarul, de úgy, ahogy én beszélek románul, harapta a szót, mint aki idegen, velünk és apámmal legtöbbször zsidóul beszélt. Olyan vallásos volt, addig sehova kimozdulni a kapun nem lehetett, amíg az imádságot reggelenként el nem mondtuk. Édesanyámnak volt zsidó barátnője, azok jártak oda hozzánk, különösen szombat délután, ötön-haton. Még emlékszem a régi házra, olyan feljárat volt két felén kő és lépcsővel, olyan régimódi tornác, régi ház volt akkor, tiszta vályogból. Ültek a tornácon, aztán beszélgettek a zsidó nők, magyarul traccsoltak csak. Kacagták anyámat, hogy hogy harapta a szót. Hát szombaton délután ünnep volt, nem dolgoztak. Péntek hat óra, hét óra után munka semmi. Szombaton anyám nem dolgozott semmit. Megfőzte [pénteken] szombatra az ételt, és szombaton meg volt fogadva valaki, hogy tüzet csinált [lásd: sábesz gój]. Tizenkét órára ott volt az illető, megcsinálta a tüzet, megmelegítette az ételt, ebédeltünk, estig semmit, és mikor a csillag feljött, fogott neki mindennek.